

IWE ADEHUN AFIRIKA LORI AWON ETO ENIYAN ATI AWON ARA

Tumọ nipasẹ : FARINAN Adéyèmi Fabien et AYELESSO Christian

Ti gba bi atele:

APA KINI: AWON ETO ATI AWON ISHE

ORI 1: ETO ENIYAN ATI OPO AWON ARA

ABALA 1

Awon orile-ede Egbe ti Orile-ede ti Isokan Afirika, awon egbe si Isakoso yii, she idanimọ awon eto, awon ishe ati awon ominira ti a sheto siwaju ninu Iwe-adehun yii ati she adehun lati gba ofin tabi awon igbese miiran lati lo won.

ABALA 2

Gbogbo eniyan ni o ni eto si igbadun awon eto ati ominira ti o je ifokanbale ninu iwe ofin yi laisi iyato kankan, ni pataki iran, eya, awo, ibalopo, ede, esin, ero oselu tabi eyikeyi miiran. Ọ́, ibimọ tabi ipo miiran.

ABALA 3

1. Gbogbo eniyan ni igbadun deede ni kikun labeofin.
2. Gbogbo eniyan ló ní etó sí ààbò tó dọgba lábe òfin.

ABALA 4

Eniyan ko le she. Gbogbo eniyan ni eto lati bowo fun igbesi aye re ati si iduroshinshin ti ara ati ti iwa ti eniyan re: Ko si enikan ti o le fi eto gba eto yii lainidii.

ABALA 5

Olukuluku ni o ni eto lati buyi fun iyi atorunwa ti eniyan ati si idanimọ eniyan ti ofin re. Gbogbo awon ọ́na ilokulo ati ibaje eniyan, ni pataki ifipa, gbigbe kakiri eniyan, ijiya ara tabi iwa, ati iwa aishododo ti eniyan tabi ibaje elegan tabi ijiya jeeewo.

ABALA 6

e everyoneni ko haso haskan lo ni e toto to si ominira ara eni ati aabo. ko si eniyan ti o le gba ominira reayafi fun awon idi ati labeawon ipo ti ofin pinnu tele ; ni pataki, ko si enikan ti o le mu tabi mu lainidii lainidii.

ABALA 7

1. Gbogbo eniyan ni eto lati je ki a gbo idi won. Eto yii pelu: (a) eto lati mu wa si awon ile-ejo ti orile-ede to ni eto eyikeyi irufin ti o tako awon eto ipile eyiti awon apejo, awon ofin, awon ilana ati awon asha ni agbara ti she akiyesi ati isheduro; (b) eto si igbero ti alaishe, titi ti o fi fi idi remulenipaseile-ejo to ni oye; (la). eto si olugbeja, pelu eto lati gba agbejoro ti o feenikan; (d) eto lati ni igbejo laarin akoko ti o ye nipa ile-ejo ti ko ni ojushaaju.

2. Ko si eniyan ti a le da lebi fun igbese tabi omission eyiti ko she, ni akoko ti o waye, esheta o ni ijiya labeofin. Ko si ijiya ti o le pasheta o ko ba rii teleni akoko ti o she. Ijiya naa jeta ara eni ati pe o le kan olushe naa nikan.

ABALA 8

Ominira ti eri-ɔkan, ishe-shishe ati ishe ɔfeta esin, jeisheduro. Koko-ɔɔ si ashegbogbo eniyan, ko si enikan ti o le jeohun ti awon ipa ipa ti ifokansi ni ihamo ihamo ifihan ti awon ominira wonyi.

ABALA 9

1. Gbogbo eniyan ni o ni eto si alaye.
2. Gbogbo eniyan ni eto lati so ati tan kaakiri ero won laarin ilana ati ofin.

ABALA 10

1. Gbogbo eniyan ni o ni eto si ominira lati da egbe pelu awon elomiran, ni ibamu si awon ofin ti ofin gbe kale.
2. Ko si eniyan ti o le ni ɔranyan lati wa si ajoshepo kan labesanyan ti isomora ti a pese fun abala 29.

ABALA 11

Gbogbo eniyan ni eto lati pe jo lomira pelu awon miiran. A lo eto yii labawon ihamo ti o nilo dandan ti awon ofin ati ilana pinu, ni pataki ni iwulo aabo orile-ede, aabo awon miiran, ilera, iwa tabi awon eto ati ominira awon eniyan kakan.

ABALA 12

1. Gbogbo eniyan ni o ni eto lati gbe larowoto ati lati yan ibugbe relarin Ilu kan, ni ibamu pelu awon ofin ti ofin gbe kale.
2. Gbogbo eniyan ni o ni eto lati kuro ni orile-ede yoowu, pelu ilu re, ati lati pada si ilu re. eto yii le jelaawon ihamo nikan ti ofin ba pese iru awon ihamo bee, o she pataki lati daabo bo aabo orile-ede, asheil, ilera gbogbogbo tabi awon iwa.
3. Gbogbo eniyan ni eto, ni akoko inunibini, lati wa ati gba ibi aabo ni agbegbe ajeji, ni ibamu pelu ofin orile-ede kakan ati awon apejo agbaye.
4. Ajeji ti o gba ofin si agbegbe ti egbe Ipinle kan si Iwe-asheyi le jade nikan nipaseagbara ipinu ni ibamu pelu ofin.
5. Ifiweranshe apapo ti awon ajeji jeeewo. Iyokuro apapo ni eyiti o fofusi agbaye kariaye, eya, eya tabi awon egbeesin.

ABALA 13

1. Gbogbo awon ara ilu ni eto lati kopa larowoto ni ishakoso awon ɔran ilu ti orile-ede won, boya taara tabi nipaseawon ashoju ti a yan larowoto, ni ibamu pelu awon ofin ti ofin gbe kale.
2. Gbogbo awon ara ilu tun ni eto lati wole si isheil ni orile-ede won.
3. Gbogbo eniyan ni o ni eto lati lo awon eru ati ise ilu ni deede dogba pelu gbogbo eniyan niwaju ofin.

ABALA 14

A tɔda ɛto si ohun-ini. O le shenikan nipase iwulo ilu tabi ni iwulo gbogbogbo ti agbegbe, ni ibamu pɛlu awɔn ipese ti awɔn ofin ti o yɛ.

ABALA 15

Gbogbo eniyan ni eto láti shishé lábé àwɔn ipò tí ó tònà àti tí ó dára àti láti gba owó ògbó fún ishé kan náà.

ABALA 16

1. Gbogbo eniyan ni o ni eto si igbadun ipele ti o ga julɔ ti ilera ti ara ati ti opolo.
2. Awɔn egbe Amerika si Iwe-asheyii she adehun lati she awɔn igbese to she pataki lati daabobo ilera awɔn eniyan wɔn ati lati pese iranlowo iranlowo fun wɔn ni isheleti aisan.

ABALA 17

1. Gbogbo eniyan ni eto si eto eko.
2. Enikeni le ni ominira kopa ninu igbesi aye asha ti Agbegbe.
3. Igbega ati aabo awɔn iwa ati awɔn asha atɔwɔwɔwɔ ti a mɔ nipase Agbegbe jɛojuse ti Ilu laarin ilana aabo awɔn eto eniyan.

ABALA 18

1. Idile jɛipilesheti ipileati ipileti awujɔ. O gbɔɔ ni aabo nipase Orile-edede, eyiti o gbɔɔ she abojuto ilera ara ati ti iwa rɛ.
2. Ipinle ni ɔranyan lati she iranlowo fun ebi ninu ishe apinfunni reti alabojuto awɔn iwa ati awɔn asha atɔwɔwɔwɔ ti Agbegbe mɔ.
3. Ipinle ni ojuse lati rii daju pe imukuro gbogbo iyasoto si awɔn obinrin ati lati rii daju aabo awɔn eto awɔn obinrin ati awɔn ɔmɔde bi o ti wa ninu awɔn ikede ati awɔn apejo kariaye.
4. Awɔn agbalagba ati alaabo tun ni eto si awɔn igbese aabo kan pato ni ibatan si awɔn iwulo ti ara tabi ti iwa.

ABALA 19

Gbogbo eniyan dogba; wɔn gbadun iyi kanna ati ni awɔn eto kanna. Ko si ohunkan ti o le shalaye ijɔba ti eniyan kan nipaseomiran.

ABALA 20

1. Gbogbo eniyan ni eto lati wa. Gbogbo eniyan ni eto ti ko shee she ati aishe kuro si ipinnu ara eni. O pinnu larɔwɔto ipo ishelu reati rii daju idagbasoke eto-ɔto ati idagbasoke ti awujɔ reni ibamu si ɔna ti o yan larɔwɔto.
2. Awɔn eniyan ti o ni ilu tabi ti o ni irejeni eto lati gba araawɔn kuro ni ipo ijɔba wɔn nipa gbigbe gbogbo ɔna ti orile-edede kariaye mɔ.
3. Gbogbo awɔn eniyan ni eto lati she iranlowo lati Awɔn egbe Amerika si Iwe-asheyii ninu Ijakadi wɔn fun igbala lowo ijɔba ajeji, boya oshelu, eto-ɔto tabi asha.

ABALA 21

1. Awon eniyan ni ominira isonu ti o ati awon ohun alumoni won. A lo eto yii ni anfani iyasoto ti awon olugbe. Ko si o ran kankan ti eniyan le gba lo re.
2. Ni isheleti fifin, awon eniyan ti a fipajeni eto si imularada ti o to ti ohun-ini won bakanna si isanpada deede.
3. Dida ominira ti o ati awon ohun alumoni ni adashe laisi ikorira si oranyan lati she igbega ifowosowopo eto-o kariaye ti o da lori ibo ara eni, pashiparo pashiparo, ati awon ilana ofin agbaye.
4. Awon egbeIpinle si Isakoso yii she adehun, ni o kankan ati ni apapo, lati lo eto ti didanu ofeti o ati awon ohun alumoni won, pelu ero lati mu isokan ati isokan ile Afirika le.
5. Awon orile-ede, awon egbesi Iwe-asheyi, she adehun lati paaregbogbo awon o ilokulo eto-o ajeji, ni pataki eyiti ishe nipaseawon anikanjoko kariaye, lati jeki olugbe orile-ede kankan ni anfani ni kikun lati awon anfani ti o wa lati o re. Ti orile-ede reawon orisun.

ABALA 22

1. Gbogbo awon eniyan ni eto si idagbasoke eto-o won, ti awujo ati ti asha, pelu ibo ti o muna fun ominira ati idanimon won, ati si igbadun ti o dogba ti ohun-ini ti o wo ti eda eniyan.
2. Awon ipinleni ishe, lo to tabi ni ifowosowopo, lati rii daju adashe eto si idagbasoke.

ABALA 23

1. Awon eniyan ni eto si alaafia ati aabo ni orile-ede ati ni kariaye. Ilana ti isokan ati awon ibatan orenumon nipaseIwe adehun ti Ajo Agbaye ati tun tenumon nipaseti Orile-ede ti Isokan Afirika jiwulo si awon ibatan laarin Awon ilu Amerika.
2. Pelu ifokansi ti okun alafia, isokan ati awon ibatan o re, Awon ipinle, awon egbesi Isakoso yii, she adehun lati ka lewo: (a) eniyan ti o gbadun eto ibi aabo labawon ofin ti Abala 12 ti Iwe-asheyii she isheipanirun kan she itona si orile-ede abinibi retabi si orile-ede miiran ti o jeapakan si Isakoso yii; (b) awon agbegbe won ni a lo bi iberefun iparun tabi awon isheapanilaya ti o toka si awon eniyan ti eyikeyi Ipinle miiran si Iwe-asheyii.

ABALA 24

Gbogbo awon eniyan ni eto si agbegbe itelun ati ti okeereti o she iranlo fun idagbasoke won.

ABALA 25

Awon egbe Amerika si Iwe-asheyii ni ojuse lati she igbega ati rii daju, nipaseeko, eto-eko ati itankale, ibo fun awon eto ati ominira ti o wa ninu Iwe-asheyii, ati lati she awon igbese lati rii daju pe a loye awon ominira ati awon eto wonyi bakanna pelu ibamu awon adehun ati awon ishe.

ABALA 26

Awon egbeIpinle si Iwe-asheyii ni ojuse lati she idaniloju ominira ti awon Ejo ati lati gba idasile ati ilosiwaju ti awon ile-isheti o yeti orile-ede lodidi fun igbega ati aabo awon eto ati ominira ti Iwe-asheyii she.

ORI II Awon ISHE

ABALA 27

1. Olukokkan ni awon ishesi ona ebi ati awujo, si Ilu ati awon ikojoko miiran ti a mo labefin ati si ilu kariaye.
2. Awon eto ati awon ominira fun won ni ifunni, ati lati she iranlowo fun won ti o ba jedandan;
2. Lati sin agbegbe ti orile-ede renipa gbigbe awon agbara ti ara ati agbon resi ishere;
3. Kii she lati fi enuko aabo ti eniyan kokkan ni a lo pelu ibowo fun awon eto awon elomiran, aabo apapo, awon iwa ati ifeto woko.

ABALA 28

Olukuluku ni o ni ojuse lati boko ati gbero fun awon eniyan elegberelaisi iyato kankan, ati lati shetaju awon ibatan pelu won eyiti o jeki o shee she lati gbega, daabobo ati mu iyi oko ati ifarada wa le.

ABALA 29

Olukuluku tun ni ojuse:

1. Lati shetaju idagbasoke ibaramu ti ebi ati lati shishefun ishokan ati ibowo fun ebi yii; lati boko fun awon obi reni gbogbo igba, lati ilu ti o jeta orile-ede tabi olugbe;
4. Kii she lati fi enuko aabo ilu ti o jeta orile-ede tabi olugbe;
5. Lati taju ati mu ki ominira orile-ede ati iduroshinshin agbegbe ti ilebaba ati, ni apapo, lati she alabapin si aabo orile-ede re, labawon ipo ti ofin gbe kale;
6. Lati shishe, si iye awon agbara ati awon aye re, ati lati san awon ifunni ti ofin she fun aabo awon iwulo pataki ti awujo;
7. Lati rii daju, ninu awon ibatan repelu awujo, ifipamo ati okun ti awon iye asha Afirika ti o dara, ni emi ifarada, ijiroro ati ijumokoko ati ni gbogbogbo lati she alabapin si igbega ti ilera ishe ti awujo;
8. Lati she alabapin si ti o dara juo ti agbara re, ni gbogbo igba ati ni gbogbo awon ipele, si igbega ati asheyori ishokan Afirika.